

СИНИША КОВАЧЕВИЋ

ГОДИНЕ ВРАНА

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ БЕОГРАД

СРЕДА, 1. ЈУН

SINIŠA KOVAČEVIĆ

THE YEARS OF CROWS

NATIONAL THEATER BELGRADE

WEDNESDAY, 1ST JUNE

Редитељ: СИНИША КОВАЧЕВИЋ
Драматуршкиња: ДАНКА СЕКУЛОВИЋ
Сценографи: ГЕРОСЛАВ ЗАРИЋ,
ВЛАДИСЛАВА КАНИНГТОН
Костимографкиња: МАРИНА МЕДЕНИЦА
Костимографкиња балетских костима: ПЕТРА ФОТЕЗ
Композитори: БОРИСЛАВ ДУГИЋ, ВЛАДИМИР ПЕТРИЧЕВИЋ
Кореографкиња: ИСИДОРА СТАНИШИЋ
Сценски говор: РАДОВАН КНЕЖЕВИЋ
Сценске борбе: СЛОБОДАН ПЕТКОВИЋ
Асистенткиње костимографа: МИЛЕНА КОСТИЋ, АНА
ПЕТРОВИЋ

Улоге

Јулија Кавран, девојачко Либуда, учитељица:
КАЛИНА КОВАЧЕВИЋ
Алојз Кавран, Јулијин муж, правник:
АЛЕКСАНДАР СРЕЂКОВИЋ
Живојин Рајић, санитетски мајор:
ПЕТАР СТРУГАР
Катица Рајић, Живојинова мајка, свекрва, баба:
ЉИЉАНА БЛАГОЈЕВИЋ
Љубинка Рајић, Живојинова жена: СОЊА КОЛАЧАРИЋ
Мијат Тамнавац, капетан: БОЈАН КРИВОКАПИЋ
Бата Душа, Живојинов послани: МИОДРАГ КРИВОКАПИЋ
Војвода Петар Бојовић: ВЛАДАН ГАЈОВИЋ
Генерал Седларевић: ЛЕПОМИР ИВКОВИЋ
Еуген Долежал, поднаредник: ДРАГАН НИКОЛИЋ
Хашим из Фоче, војник: МИЛОШ ЂОРЂЕВИЋ
Леон Дробник, правник, официр:
НЕМАЊА СТАМАТОВИЋ
Желимир Петрас, официр: УРОШ УРОШЕВИЋ
Карл Менинге, официр: ДУШАН МАТЕЈИЋ
Милан Ракић, песник: ДРАГАН СЕКУЛИЋ
Конобар Влада: ПРЕДРАГ МИЛЕТИЋ
Моша Кумануди, рабин: БОШКО ПУЛЕТИЋ

Краљ Петар: ТАНАСИЈЕ УЗУНОВИЋ / ДРАГОСЛАВ ИЛИЋ
Арчибалд Рајс, форензичар: ДАРКО ТОМОВИЋ
Меланија, Катицина сестра: БРАНКИЦА ЗОРИЋ ВАСОВИЋ
Пекар: ХАЦИ ПЕТАР БОЖОВИЋ
Богдан, 8 година, Живојинов и Љубинкин син:
ВИКТОР МУСТАЈБАШИЋ
Светозар, 6 година, други син: ГАВРИЛО ИВАНКОВИЋ
Дуња, 5 година, ћерка: АНЂЕЛИЈА ФИЛИПОВИЋ

Играчи: АНЂЕЛКО ПАВЛОВИЋ, ЛЕНКА РАНКОВИЋ,
НЕМАЊА ЛАТИНЧИЋ, ПРЕДРАГ ДЕДИЋ, СТЕФАН
ФИЛИПОВИЋ, АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ и ученици
балетске школе „Лујо Давичо“, одсека за савремену игру:
МАША АНИЋ, ДУШАН БАЈЧЕТИЋ, КАТАРИНА АНИЋ,
НЕА ЈАНКОВИЋ, ИВА ИЛИЕВСКА, СТАША ИВАНОВИЋ

Чланице Балета Народног позоришта: МАРИНА МИЛЕТИЋ,
НАТАЛИЈА АКСЕНТИЈЕВИЋ, ИВАНА САВИЋ ЈАЋИЋ

Студенти глуме Факултета савремених уметности:
ТЕОДОРА ГАЧИЋ, МАРИЈА МАРКОВИЋ, НИНА ЗЕЧЕВИЋ,
АРОН БУГАРСКИ, МИЛАН КУЗМАНОВИЋ, ИЛИЈА
БЛАГОЈЕВИЋ, УРОШ КОНЧАР, ЖЕЉКО КРСТИЋ, АЊА
ДИНИЋ, САВА МИЛУТИНОВИЋ, НАТАША ЛАСИЦА,
МАРИЈА БОГДАНОВИЋ, ЉУБИЦА ИКИЋ, НИКОЛА
ДРАГАСЕВИЋ, МАРИЈА ПЕНИЋ, АНЂЕЛА ТРИШИЋ,
СТЕФАН ФИШЕР, ЖЕЉАНА НЕДЕЉКОВИЋ, УНА КОЗИЋ

Фото: МИЛАН ЂАКОВ и АНДРА ЛЕКО

Представа траје 3 сата и 30 минута с паузом

Direction: SINIŠA KOVAČEVIĆ
Dramaturge: DANKA SEKULOVIĆ
Set design: GEROSLAV ZARIĆ and
VLADISLAVA KANINGTON
Costume design: MARINA MEDENICA
Ballet costume design: PETRA FOTEZ
Composers: BORISLAV DUGIĆ and VLADIMIR PETRIČEVIĆ
Choreographer: ISIDORA STANIŠIĆ
Stage speech: RADOVAN KNEŽEVIĆ
Stage combat: SLOBODAN PETKOVIĆ
Costume design assistants: MILENA KOSTIĆ and ANA
PETROVIĆ

Cast

Julija Kavran, maiden name Libuda, Teacher:
KALINA KOVAČEVIĆ
Alojz Kavran, Julia's Husband, Lawyer:
ALEKSANDAR SREČKOVIĆ
Živojin Rajić, the Medical Corps Major:
PETAR STRUGAR
Katica Rajić, Živojin's Mother, Mother-in-Law,
Grandmother: LJILJANA BLAGOJEVIĆ
Ljubinka Rajić, Živojin's Wife: SONJA KOLAČARIĆ
Mijat Tamnavac, the Captain: BOJAN KRIVOKAPIĆ
Bata Duša, Živojin's Orderly: MIODRAG KRIVOKAPIĆ
Field Marshal Petar Bojović: VLADAN GAJOVIĆ
General Sedlarević: LEPOMIR IVKOVIĆ
Eugen Doležal, the Lance Sergeant: DRAGAN NIKOLIĆ
Hashim from Foča, the Soldier: MILOŠ ĐORĐEVIĆ
Leon Drobnik, the Lawyer and the Officer:
NEMANJA STAMATOVIĆ
Želimir Petras, the Officer: UROŠ UROŠEVIĆ
Karl Meninge, the Officer: DUŠAN MATEJIĆ
Milan Rakić, the Poet: DRAGAN SEKULIĆ
Vlada, the Waiter: PREDRAG MILETIĆ
Moša Kumanudi, the Rabbi: BOŠKO PULETIĆ

King Petar: TANASIJE UZUNOVIĆ / DRAGOSLAV ILIĆ
Archibald Reiss, the Forensic Scientist: DARKO TOMOVIĆ
Melanija, Katica's sister: BRANKICA ZORIĆ VASOVIĆ
Baker: HADŽI PETAR BOŽOVIĆ
Bogdan, 8 years old, the Son of Živojin and Ljubinka:
VIKTOR MUSTAJBAŠIĆ
Svetozar, 6, the Second Son: GAVRILO IVANKOVIĆ
Dunja, 5 years old, the Daughter: ANĐELIJA FILIPOVIĆ

Dancers: ANĐELKO PAVLOVIĆ, LENKA RANKOVIĆ,
NEMANJA LATINČIĆ, PREDRAG DEDIĆ, STEFAN FILIPOVIĆ,
ALEKSANDAR MARKOVIĆ and the students of the "Lujo
Davičo" Ballet School from the Department of Contemporary
Dance: MAŠA ANIĆ, DUŠAN BAJČETIĆ, KATARINA ANIĆ,
NEA JANKOVIĆ, IVA ILIEVSKA, STAŠA IVANOVIĆ

Members of the National Theatre Ballet: MARINA MILETIĆ,
NATALIJA AKSENTIJEVIĆ, IVANA SAVIĆ JAČIĆ

Drama students of the Faculty of Contemporary Arts:
TEODORA GAČIĆ, MARIJA MARKOVIĆ, NINA ZEČEVIĆ,
ARON BUGARSKI, MILAN KUZMANOVIĆ, ILIJA
BLAGOJEVIĆ, UROŠ KONČAR, ŽELJKO KRSTIĆ, ANJA
DINIĆ, SAVA MILUTINOVIĆ, NATAŠA LASICA, MARIJA
BOGDANOVIĆ, LJUBICA IKIĆ, NIKOLA DRAGAŠEVIĆ,
MARIJA PENIĆ, ANĐELA TRIŠIĆ, STEFAN FIŠER, ŽELJANA
NEDELJKOVIĆ, UNA KOZIĆ

Photo: MILAN ĐAKOV and ANDRA LEKO

The play is 3 hours and 30 minutes long with an intermission

АУТОР

Године врана су ми најважнија представа у животу. У питању је огроман комад, са доста ликова и дешавања, и нисам сигуран да би овакав подухват могао да се оствари на некој другој сцени, осим једино на позорници Народног позоришта.

Видећете колико овде заправо има глумаца и костима, онда ће вам бити јасно да је веома захтеван и обиман рад на реализацији представе. Сви смо имали пуно ентузијазма док смо спремали драму, мислим да је једино тако и могло да се ради, са доста љубави, и морали смо да приредимо две глумачке поделе као две целовите представе, што је добро за позориште, јер ће публика долазити барем два пута да је гледа.

Да не буде забуне, *Године врана* су прво написане као драма, али она није објављена, односно играна, заморила се и остала у мојој фиоци. Онда сам од тог материјала написао роман.

Тако да ово није драматизација романа, већ смо на овај начин романсирали драму.

Синиша Ковачевић
(1954, СРЕМСКА МИТРОВИЦА)

Дипломирао је драматургију на Факултету драмских уметности у Београду. Пише и режира за позориште, филм, радио и телевизију. Написао је позоришне драме: *Последња рука пред фајронџи*, *Ново је доба*, *Краљевић Марко*, *Свети Сава*, *Рави*, *Ђенерал Милан Недић*, *Јанез*, *Хошел Евроја*, *Бајка о чешљу и виолини*, *Слейачка академија*, *Вирус*, *Чардак ни на небу ни на земљи*, *Зечји насий*, *Српска драма*, *Велика драма*, *Најлон и свила*, *Чудесни*, и *Учишћељица*, која ће бити извођена под називом *Године врана*.

Аутор је двадесет радио драма изведених на југословенским, руским и немачким радио станицама. Телевизијске драме *Мала*

шала, *Свечана обавеза* и *Вера Хофманова* уврштене су у *Анџологију ТВ драме* и победнице су многих интернационалних фестивала. Аутор је телевизијских серија: *Највише на свету целом*, *Порџирџи Илије Певца*, *Синовци* и *Горки њлодови*, од којих је последње две и режирао. Написао је сценарија за игране филмове: *Држава мртвих*, *Најбољи*, *Пшцице које не њолеће*, *Боље од бекџива*, *Синовци*, *Маша* (последња два је и режирао)... Филм *Синовци* је победник Међународног филмског фестивала „Златни витез“ у Москви, а *Маша* је проглашена за најбољи филм фестивала у Ченају, Индија. Серија *Горки њлодови* од 32 једносатне епизоде, коју потписује као сценариста и редитељ, приказана је на националној телевизији и победник је Интернационалног телевизијског фестивала у Липецку, Русија. Добитник је значајних награда у земљи и иностранству.

Редовни је професор драматургије на Универзитету. Његова остварења преведена су на енглески, руски, јерменски, бугарски, немачки, грчки, македонски и пољски језик.

Живи и ствара у Београду и у селима Сурдук у Срему и Пристан у Боки Которској.

РЕЧ ДРАМАТУРШКИЊЕ

Београд 1917. и 1918. године. Дунав се заледио и рат већ траје. Толико недаћа да пошаст у облику безбројних врана само употпуњује библијске околности. За разлику од Сартрових *Мува*, вране не опомињу, оне су више од симбола. Вране су равноправни грађани Београда и сведоци догађаја.

Биле су то године неочекиваних пријатељстава, профитера, тихих сахрана, вешања, грејања на паркет, двобоја, преког суда, што правног што друштвеног, и да, биле су то године жељне љубави. Године кад интелект губи вредност прегажен потребностима уличног пуког сналажења. Из таквих историјских околности рађају се најискреније људске приче, у којима је љубав немогуће порећи и у којима таква чиста и искрена емоција мора да боли.

Данка Секуловић

КРИТИКА

ДОБА КАДА СВЕ МАСКЕ ПАДАЈУ

Радња представе *Године врана* дешава се крајем Првог светског рата, у времену друштвенополитичких, али и брачно-породичних ломова. Текст је фрагментарне форме, чини га шездесет сцена, краћих призора који се динамично смењују. Друштвенополитичка линија радње открива непрегледне жртве ратног доба, примораност на суочавање са болом губитка, али и на прихватање политичких промена, између осталих, оснивање Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Носилац мелодрамског тока радње је Јулија, учитељица Немица, разапета између два мушкарца, мужа Алојза, који ју је издао у вртлозима рата, и Живојина, у коме је после нашла утеху, али и љубав. Драмски текст је епски амбициозан, донекле је успешан у сликању бурних историјских догађаја, трусних времена која потврђују неуништиви нагон за преживљавањем, али и дубинску људску суровост. С друге стране, фали му више поентирања, идејног згушњавања, продорнијег сабирања људских искустава у времену великих изазова.

(...) Може се рећи да је редитељ представе *Године врана* Синиша Ковачевић успешнији од писца Синише Ковачевића. Избор да се у драмско ткиво уведу стални, кореографско-музички сегменти, прави је погодак у погледу вредне естетизације игре. Чланови балета Народног позоришта и други играчи стварају специфичан

хор или збор врана, плешу уз сугестивну музику која се понавља, кореографски упечатљиво пратећи драмску игру, и попуњавајући поетске и симболичке празнине у тексту драме. Поред колективне игре плесача, одређене тумрним осећањима мистичних наговештаја, повремено се издвајају појединачни играчи, као индивидуалне вроне. Оне имају и активне функције у грађењу живе сценографије, на пример, када својим телима представљају физички ослонац другим ликовима, столове итд. Укупно гледано, визуелни план представе заиста је интригантан и вредан. Сцена је сведено и стилизовано дизајнирана, преовлађујуће је пуста, а ту симболички изражајну празнину повремено насељавају призори некаквих офуцаних развалина, знакови беспућа. Ефектно се и често користе дим, вештачки снег, као и ротациона сцена, који имају такође важан поетски и симболички смисао, чији укупни доживљај битно појачава и звучна завеса, између осталог звуци кошмарног грактања итд.

Игра глумаца је стилски и квалитативно разнородна, креће се између једнодимензионалног, повишеног тона, и помало патетичне игре, до психолошки истанчанијег реализма, који је сценски и драмски много делотворнији.

(...) *Године врана* су успешна продукција коју ће публика сигурно радо ићи да гледа, због увек изазовних суочавања с нашом бурном историјом. А она разоткрива суморну стварност људске природе,

вечну истину у времену када све маске падају, времену бројних искушења које је, без сумње, и наше време.

Ана Тасић
(Полиџика, 29. март 2022)

СУЗЕ СУ ОК

(...) Ова драма припада корпусу Ковачевићевих дела која бисмо могли назвати велике драмске слике (како по броју лица, броју сцена, захвату контекста) попут *Велике драме*, која се већ двадесет година игра на великој сцени Народног позоришта. Ковачевић о историји говори кроз страдање појединца и његове породице (уз наведену још и *Јанез*, *Српска драма* нпр.). Такође, мотив храбре, младе и честите Немице која у име љубави из табора окупатора прелази у табор потлачених, подносећи при томе велику патњу због нераздевања, неповерења и осуде околине је мотив који повезује *Велику драму* и *Учишћељицу*. Но, оно што је најјаснија карактеристика свих драмских дела овог писца је тежња да се изазову јаке емоције и на тај начин убеди публика у пишчеве ставове о трагичној судбини српског народа у 20. веку.

Редитељ Сениша Ковачевић интервенише на драмској структури *Учишћељице*. Одриче се наративних дидаскалија и као везу између фрагментарних драмских сцена користи плесне слике у којима наступају играчи костимирани у вроне. Тако секундарни мотив у драми постаје доминантан у представи, назив се мења из *Учишћељица* у *Године врона*, а фокус се помера на шири друштвени план. Са становишта ритма представе сцена с вронама су на почетку ефектне. Међутим, како се приближава расплет, стално прекидање главног тока плесним сценама успорава представу и чини је исцепканом. Задатак играча је да помогну да се брзо смењују кратке драмске сцене тако што постављају и склањају ситнији декор (углавном столице). Занимљиви су моменти када играчи својим телима „праве“ недостајуће елементе декора нпр. клавир, врата... Ово истовремено активира машту гледаоца и доприноси утиску да је све у чему живе ликови обележено „вронама“. Позорница је углавном празна што ствара утисак ширине коју публика својом маштом попуњава. Одозго сценом домини-

ра велико црно платно које представља оловно зимско небо над Београдом са кога повремено долећу вроне.

Глумци у овој представи потпуно верују редитељу Сениши Ковачевићу и настоје да његове ликове учине сценски уверљивим и допадљивим. Калина Ковачевић игра Јулију Кавран као нежну, елегантну, деликатну, пожртвовану, паметну и храбру учитељицу немачког језика.

(...) У неким претходним Ковачевићевим драмама јунаци пристају на неправду у име погрешних идеала у које чврсто верују па стога страдају и они и њихови ближњи. Овде то није случај – ни Живојин, ни Мијат, нити и један једини поштени српски официр не верује у нову државу и отворено негодује због уједињена са онима са којима су до јуче ратовали и са којима ће, сва је прилика, опет ратовати. Па чему онда све ово? Одговор је у реченици коју изговара Арчибалд Рајс (Дарко Томовић): „Профитер зида палата а најбољи леже на Кајмакчалан и на Видо. Најбољи от вас. Па тај вам лиферовао песак са брашно, сирофа кожа за опанци. Сат сте опет сами себи непријатељ. (...) Е луди Срби, луди Срби.“ Ако ту изјаву прихватите као истину, ако са њеном логиком немате никакав проблем, ако се не запитате где сам ја у оваквој подели улога, онда се сва питања распрше, срце задрхти, а суза крене низ образ. То је био циљ Сенише Ковачевића.

Марина Миливојевић Мађарев
(Време, 17. март 2022)

(...) По броју глумаца и других учесника на сцени, по трајању (три и по уместо четири сата), по драмском и мелодрамском заплету који се ослањају на историјске догађаје и појединачне судбине, *Године врана*, као и *Велика грама*, рачунају на монументалност, изазивање емоција страха, сажаљења и сличних афеката. Контекст и драмски замајац су слични, мисаони и идејни токови такође: преиспитивање и тематизовање наше даље прошлости у светлу турбулентних, трагичних историјских догађаја (овде Први светски рат, тамо Други) који се рефлектују кроз појединачне судбине, одређују их и чине, по превасходству и старописаним драмским правилима, несрећним, трагичним, катарзичним, особеним и, као таквим, драмском писму подобним.

(...) Текст има изразиту фрагментарну структуру, режија то прати и наглашава, јер редитељ прати и поштује писца. Овде се користи и филмски језик, баштине се, истина мало неспретно, и савремене позоришне праксе, јер реализам и натурализам не иду баш руку под руку са стилизацијом. Ово прво препознајемо у глумачкој игри, у раду редитеља са потентним глумачким ансамблом који, свако за себе, лавира између најмање два стила, између најмање три жанра. Ово друго потенцира, и у томе доброно успева, минималистичка, знаковита сценографија, отмена и за све ликове тачна костимографија и, пре свега, кореографске партитуре (нешто као антички хор и симболичко, злослутно јато врана) које дају значајан, можда и највећи, допринос редитељској поетици која се напиње да помири реализам и стилизацију.

(...) Индикативно је и то да је, упркос мелодрамском потенцијалу и интригантном љубавном троуглу, прича о незадовољним српским официрима, политици као српском усуду, историји која се понавља (што добијемо у рату, губимо у миру), херојима и мученицима који су преживели голготу Великог рата да би били понижени у миру и гинули у бесмисленим двобојима, надјачала причу о учитељици и забрањеној љубави Немце и Србина.

Слободан Савић
(*ПТС, Чињање џозоришћа*)

WRITER

SINIŠA KOVAČEVIĆ (1954, SREMSKA MITROVICA)

He earned his degree in Dramaturgy at the Faculty of Dramatic Arts in Belgrade. He writes and directs for theatre, film, radio, and television. He wrote theatrical plays: *The Last Round Before Closing Time*, *It Is the New Age*, *Marko Kraljević*, *Saint Sava*, *Ravi*, *General Milan Nedić*, *Janez*, *The "Europe" Hotel*, *A Fairy Tale of a Comb and a Violin*, *The Blind Men's Academy*, *Virus*, *A Chardak Neither in the Sky Nor on the Ground*, *The Rabbit Embankment*, *The Serbian Drama*, *The Great Drama*, *Nylon and Silk*, *The Miraculous*, and *The Lady Teacher*, which is performed under the name *The Years of Crows*.

He is the author of twenty radio dramas performed on Yugoslav, Russian and German radio stations. The TV dramas *Little Joke*, *Solemn Oath* and *Vera Hoffman* have been included in the *Anthology of TV Drama* and are the winners of many international festivals. He is the author of the television series: *More Than Anyone in the Whole World*, *A Portrait of Ilija Pevac*, *Nephews*, and *Bitter Fruits*, the last two of which he also directed. He wrote screenplays for feature films: *The State of the Dead*, *The Best*, *Birds That Never Take Off*, *Better Than Escape*, *Nephews*, *Maša* (the last two he also directed)... *Nephews* was the winner of the "Golden Knight" Film Festival in Moscow, and *Maša* was voted the best film of the festival in Chennai, India. *Bitter Fruits*, a TV series of 32 one-hour episodes, of which he was a screenwriter and director, aired on national television and was the winner of the International Television Festival in Russia, in Lipetsk. He is the winner of significant national and international awards.

He is a full professor of Dramaturgy at the University. His works have been translated into English, Russian, Armenian, Bulgarian, German, Greek, Macedonian, and Polish.

He lives and works in Belgrade and the villages of Surduk in Srem and Pristan in the Bay of Kotor.

REVIEWS

THE AGE WHEN ALL MASKS FALL

The text is fragmentary, consisting of sixty short scenes that change dynamically. The socio-political line of action reveals the endless victims of the war, the compulsion to face the pain of the loss, but also to accept political changes – among others, the establishment of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes. The bearer of the melodramatic course of the story is Julia, a German teacher, crucified between two men, her husband Alojz, who betrayed her in the whirlwinds of war, and Živojin, who she later found comfort, but also love with. The dramatic text is epic and ambitious, it is somewhat successful in depicting turbulent historical events, turbulent times that confirm the indestructible urge to survive, but also deep human cruelty. On the other hand, it lacks more concrete, ideological thickening, more penetrating collection of human experiences in times of great challenges.

(...) It can be said that Siniša Kovačević is more successful as a director than a writer. The choice to introduce permanent, choreographic-musical segments into the dramatic fabric is a real hit in terms of the valuable aestheticization of the play. Members of the National Theater Ballet and other dancers create a specific choir or murder of crows, dancing to suggestively repetitive music, choreographically strikingly accompanying the play, and filling poetic and symbolic gaps in the text of the play.

Ana Tasić
(*Politika*, 29th March 2022)

(...) The text has a distinct fragmentary structure, which the director follows and emphasizes because the director follows and respects the writer. Film language is also used here, heritage is, though a little clumsily, as well as other contemporary theater practices because realism and

naturalism do not go hand in hand with stylization. We first recognize this in acting, in the work of a director with a potent ensemble of actors who, every single person for themselves, maneuvers between at least two styles, between at least three genres. The latter is successfully emphasized by a minimalist but significant scenography, elegant costumes for all characters and, above all, choreographic scores (something like an ancient choir and a symbolic, ominous murder of crows) that make a significant, perhaps the greatest, contribution to the directorial poetics that strives to reconcile realism and stylization.

(...) It is also indicative that, despite the melodramatic potential and an intriguing love triangle, the story of the teacher and the forbidden love between a German woman and a Serbian man is overpowered by the story of dissatisfied Serbian officers, politics as the Serbian destiny, recurring history (what we gain in war, we lose in peace), heroes and martyrs who survived the troubles of the Great War only to be humiliated in peace and die in meaningless duels.

Slobodan Savić
(Radio Television Serbia, *Reading Theater*)